

ב"ה

ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה

מדרש רבה :

דבר אחר: 'שלח לך אנשים' - אע"פ שאמר הקדוש ברוך הוא שלח לך - לא היה מן הקדוש ברוך הוא שילכו.

למה ? שכבר אמר להן הקדוש ברוך הוא שבחה של ארץ ישראל.

"כי ה' א-להיך מביאך אל ארץ טובה" וגו' (דברים ח),

וכן הוא אומר "כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה" וגו' (שם יא),

ועד שהם במצרים אמר "וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ ההיא אל ארץ טובה ורחבה" וגו' (שמות ג).

הכתוב אומר (שם יד) "וה' הולך לפניו יומם בעמוד ענן",

ומהו "שלח לך אנשים"?

אלא ישראל הן בקשו הדברים הללו.

שבשעה שהגיעו לירש את התחומין, אמר להם הקב"ה "ראה נתן ה' א-להיך לפניך את הארץ" (דברים א),

באותה שעה נתקרב ישראל אצל משה שנאמר "ותקרבון אלי כלכם" (דברים שם)

. שלא האמינו.

וכן בדוד הוא אומר (תהלים עח) "כי לא האמינו בא-להים",

וכתיב (שם) "ובתורתו מאנו ללכת".

ר' יהושע אומר: למה היו דומין?

למלך שזימן לבנו אשה נאה ובת טובים ועשירה.

אמר לו המלך: זמנתי לך אשה נאה ובת טובים ועשירה.

אמר לו הבן: אלך ואראה אותה, שלא היה מאמין לאביו.

מיד הוקשה הדבר והרע לאביו.

אמר אביו: מה אעשה?

אם אומר לו איני מראה אותה לך עכשיו, הוא אומר כעורה היתה לפיכך לא רצה להראותה.

לסוף אמר לו: ראה אותה ותדע אם כזבתי לך,

ובשביל שלא האמנת בי קונם שאין אתה רואה אותה בביתך אלא לבנך אני נותנה.

וכך הקב"ה אמר לישראל: "טובה הארץ", ולא האמינו אלא אמרו "נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו".

אמר הקב"ה: אם מעכב אני עליהם הם אומרים על שאינה טובה לא הראה אותה לנו,

אלא יראו אותה ובשבועה שאין אחד מהם נכנס לתוכה.

שנאמר: (במדבר יד) "אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבותם וכל מנאצי לא יראוה",

אלא לבניהם אני נותנה

במדבר שלח לך

(ב) שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד אחד למטה אבותיו תשלחו

כל נשיא בהם:

(ג) וישלח אתם משה ממדבר פארן על פי ידוד כלם אנשים ראשי בני ישראל המה:

(יז) וישלח אתם משה לתור את ארץ כנען ויאמר אליהם עלו זה בנגב ועלייתם את ההר:

(יח) וראיתם את הארץ מה הוא ואת העם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב:

(יט) ומה הארץ אשר הוא יושב בה הטובה הוא אם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בה הנה הבמחנים אם במבצרים:

(כ) ומה הארץ השמנה הוא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי כנעני ענבים:

(כא) ויעלו ויתרו את הארץ ממדבר צן עד רחב לבא חמת:

(כב) ויעלו בנגב ויבא עד חברון ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק וחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים:

(כג) ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וישאהו במוט בשנים ומן הרמנים ומן התאנים:

(כד) למקום ההוא קרא נחל אשכול על אדות האשכול אשר כרתו משם בני ישראל:

(כה) וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום:

(כו) וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל אל מדבר פארן קדשה וישבו אתם דבר ואת כל העדה ויראום את פרי הארץ:

(כז) ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה:

(כח) אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצורות גדולות מאד וגם ילדי הענק ראינו שם:

(כט) עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוי והאמרי יושב בהר והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן:

(ל) ויהס כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אתה כי יכול נוכל לה:

(לא) והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו:

(לב) ויצאו דבת הארץ אשר תרו אתה אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה ארץ אכלת יושביה הוא וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות:

(לג) ושם ראינו את הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם:

(101) ספר שם משמואל פרשת לך לך - שנת תרע"ב

ונראה דהנה בטעם בריאת הארץ בצורה כדורית והשמים מקיפים אותה מכל צד והיא כנקודה בתוך העיגול תלוי' על בלימה כתב אור החיים (פ' בראשית) כי תשוקת הארץ החומרית להתקרב אל השמים שהם רוחניים יותר ובאשר התשוקה שוה מכל צד ע"כ נשארה באמצע תלוי' על בלימה, עיי"ש דבריו כי נעמו. ולדבריו יש לפרש מאמר חכמז"ל (ב"ר פ"ה) למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה, כי ידוע ששם של דבר הוא מהותו, ויצדק לפי דברי אור החיים שכל עצמה של הוית הארץ היא התשוקה שהיא משתוקקת ורצה לקראת השמים באשר המה רוחניים, ע"כ נקרא שמה ארץ ע"ש המרוץ, ויהי' פירוש מלת שרצתה מלשון מרוץ ולא מלשון רצון, ובאשר טבעה השתוקקות לדבק ברוחניות ע"כ היא משתוקקת לעשות רצון קונה.

התנוצצות הקודש בעולם - יג

אורות הקודש, שמתנוצצים באיזו נקודה, צריכים תמיד להעריך את ערכם, איך הם מתפשטים בגניזה בכל המרחב, והולכים בשבילים נסתרים וזרמים חבויים, עד שבאים להתגלות באותה הנקודה המאירה.

קדושת האדם שבישראל, הרי היא חבויה בכל האדם הכללי, באנושיות כולה, בעומק הגניזה, והיא הולכת וזורמת, על ידי כמה דרכים עמוקים, סבוכים וגנוזים, עד שבאים לידי הגילוי של ההארה בנשמת ישראל.

קדושת המקום מלאה כל העולם, אבל חבויה היא ועלומה, והולכים שטפי הקודש המסתתרים ושואפים אל מקום התגלותם, עד שבאים לידי גילוי בארץ ישראל, ראש עפרות תבל, ומשם לנקודת הקודש, בית המקדש, ואבן שתיה, מציון מכלל יופי אלהים הופיע.

קדושת הזמן מתפשטת היא על כל אורך הזמן, ברוך ד' יום יום, והולכים קוי אורי הקודש ונמשכים בצורה מסותרת, עד שבאים לידי הבעה וגילוי בזמנים המקודשים, בקדושת השבת, תחלה למקראי קודש, בתור קדושה מקורית, שהיא משפעת קדושה על העולם ועל ישראל, ובקדושת הימים טובים, בתור מקבלי שפעת הקודש, על ידי ישראל דקדשינהו לזמנים.

דוגמת הארת הנשמה שבחושים, עין רואה ואזן שומעת, שלא ממקורם הפרטי הם לוקחים את אורם, אלא אותה הארת החיים, השוטפת מאור הנשמה, להחיות את הגויה כולה, מקנה איכות חיים של ראייה ושמיעה, שעל ידי התפרצות הכח, בבאו עד הנקודה היותר מוכשרת לגילוי, יוצא הוא אל הפועל, בתור ראייה בעין ושמיעה באזן.

וכיוצא בו בכל המון הגילויים שבעולם, בארחות ההיסטוריא, בין המתגלות בצורה טבעית, בין בארחים פלאים, כל הבא בזמן מיוחד איננו כי אם התרכזות, של גילוי, להמון כחות שהיו כבר אצורים בגניזה, ונתעכבה פעולתם עד השעה המוכשרת להבעתם.

החידוש הוא בשם, בהתגלות בביטוי ובפרסום, אבל העצמיות לא נתחדשה. מעת היותה שם אני.

למען ציון לא אחשה, ולמען ירושלים לא אשקוט, עד יצא כנגה צדקה, וישועתה כלפידי יבער, וראו גוים צדקתך וכל מלכים כבודך, וקרא לך שם חדש אשר פי ד' יקבנו.